

ingediend op **1778** (2022-2023) – Nr. 1
5 juli 2023 (2022-2023)

Voorstel van decreet

van Annick De Ridder, Tinne Rombouts, Steven Coenegrachts,
Wilfried Vandaele, Stijn De Roo en Inez De Coninck

tot wijziging van artikel 14/1
van het decreet van 25 april 2014
betreffende de omgevingsvergunning,
wat de regeling bij onbeschikbaarheid
van interne digitale dossierbehandelingssystemen betreft

TOELICHTING

1. Algemene toelichting

De informaticasystemen van de steden Antwerpen en Diest werden in december 2022 getroffen door een algemene cyberaanval. Deze aanval was succesvol, wat ertoe leidde dat de informaticatoepassing waarmee de stadsdiensten werken, onbeschikbaar was en niet kon communiceren met het omgevingsloket.

De onbeschikbaarheid was niet snel te verhelpen. Zelfs als de systemen weer draaiende zijn, moet nagegaan worden of de aanval tot dataverlies of datavervorming heeft geleid. Alle reeds deels voorbereidende handelingen, voorbereide beslissingen en onderzoeken inzake omgevingsvergunningen waren geruime tijd ontoegankelijk.

Deze situatie leidde ertoe dat de steden de termijnen in het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning en het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning niet konden naleven. Bij termijnen van orde stelt zich minder een probleem, maar wanneer het dwingende beslissingstermijnen betreft kan dit leiden tot ongewenste en onafwendbare gevolgen, zowel voor vergunningsaanvrager, overheid als betrokken publiek. Deze situatie van overmacht kon de steden niet worden aangerekend. Het is noodzakelijk dat aanvragers hier niet de ongunstige effecten van moeten dragen. Niet ingrijpen zou immers betekenen dat talrijke aanvragers geconfronteerd zouden worden met stilzwijgende weigeringen van hun aanvraag.

Artikel 14/1 van het decreet betreffende de omgevingsvergunning biedt een regeling voor de situatie wanneer het omgevingsloket of het uitwisselingsplatform dat door de Vlaamse overheid ter beschikking wordt gesteld, wegens technische redenen onbeschikbaar is. Artikel 14/1 is echter niet specifiek uitgewerkt voor de situatie die zich in Antwerpen en Diest heeft voorgedaan.

Overmacht is een algemeen rechtsprincipe, maar er moet omzichtig mee omgegaan worden om misbruik te voorkomen. Dat voormelde cyberaanval een situatie van overmacht betrof, lijkt door niemand in ernst te betwist kunnen worden. De Vlaamse Regering heeft dan ook overmachtsbesluiten getroffen om een oplossing te bieden voor de rampzalige situatie in de twee steden. Deze besluiten liggen in lijn met de mogelijkheden die artikel 14/1 van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning biedt.

Daarnaast kunnen er nog andere situaties voorvallen waardoor een intern dossierbehandelingssysteem niet beschikbaar is (voor een groter deel van het grondgebied). Zo kan er bijvoorbeeld gedacht worden aan oververhitting van een centrale server. Sommigen zouden hier kunnen stellen dat dit geen overmacht is, omdat de overheid de nodige maatregelen had kunnen nemen.

Om dergelijke discussies te vermijden – en omdat het gevolg hetzelfde is (namelijk onbeschikbaarheid van het interne digitale dossierbehandelingssysteem voor de verschillende betrokken actoren) –, wordt een regeling voorzien voor technische storingen aan deze systemen.

Het is bijgevolg aangewezen dat artikel 14/1 van het decreet betreffende de omgevingsvergunning wordt aangevuld met een decretale regeling voor deze situaties die zich in de toekomst nog kunnen voordoen, namelijk de situatie dat niet het omgevingsloket of het Vlaamse uitwisselingsplatform, maar wel het interne behandelingsstelsel van een gemeente, provincie of Vlaanderen (onder andere het Brederosysteem) onbeschikbaar is.

2. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 2

Geïnspireerd op de huidige bepalingen van artikel 14/1 (onbeschikbaarheid van het omgevingsloket) wordt een zesde lid toegevoegd dat regelt wat er gebeurt als een dossierbehandelingssysteem van een gemeente, provincie of Vlaanderen buiten gebruik is.

De Vlaamse Regering kan nadere regels uitwerken in geval van onbeschikbaarheid wegens technische storingen van het interne digitale dossierbehandelingssysteem van een gemeente, een provincie of de Vlaamse overheid, en hierbij de termijnen van de procedures, vastgelegd bij of krachtens dit decreet, opschorten of verlengen voor de duur van de technische storingen, per gemeente, per provincie of voor heel Vlaanderen.

Op basis van deze decretale machtiging kan de Vlaamse Regering een regeling uitwerken in het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, dan wel telkens afzonderlijk (per overmachtssituatie) regels uitvaardigen.

Bij het uitwerken van deze machtiging zal de nodige voorzichtigheid aan de dag gelegd moeten worden om de situaties te vatten die met voorliggende regeling bedoeld worden.

Als de Vlaamse Regering een algemene regeling uitwerkt, zou ze het vaststellen van concrete gevallen van technische storingen kunnen delegeren. Zo is dit ook gebeurd bij de huidige regeling wegens het onbeschikbaar zijn van het omgevingsloket. De concrete gevallen moeten daar ook niet steeds door de Vlaamse Regering vastgesteld worden. De algemene regels werden wel vastgelegd door de Vlaamse Regering.

Annick DE RIDDER
Tinne ROMBOOTS
Steven COENEGRACHTS
Wilfried VANDAELE
Stijn DE ROO
Inez DE CONINCK

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. Aan artikel 14/1 van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, ingevoegd bij het decreet van 18 december 2015, en gewijzigd bij de decreten van 3 februari 2017 en 26 april 2019, worden een zesde en zevende lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“De Vlaamse Regering kan nadere regels uitwerken in geval van onbeschikbaarheid wegens technische storingen van het interne digitale dossierbehandelingssysteem van een gemeente, een provincie of het Vlaamse Gewest, en hierbij de termijnen van de procedures, vermeld in dit decreet, opschorten of verlengen voor de duur van de technische storingen, voor een of meer gemeenten, voor een of meer provincies of voor het Vlaamse Gewest.

In dit artikel wordt onder intern digitaal dossierbehandelingssysteem verstaan: het digitale systeem waarmee de beslissingen van de bevoegde overheid worden voorbereid, genomen en afgehandeld.”.

Annick DE RIDDER
Tinne ROMBOUTS
Steven COENEGRACHTS
Wilfried VANDAELE
Stijn DE ROO
Inez DE CONINCK